

Karl R a h n e r, *Pisma wybrane*, t. I, przekład Grzegorz Bubel, Kraków: Wyd. WAM 2005 ss. 363.

Większość przebogatej twórczości Karla Rahnera została zebrana i wydana w 16-tomowym zbiorze *Schriften zur Theologie* w latach 1954-1984. Obecnie z inicjatywy Wydawnictwa WAM w Krakowie ukazał się pierwszy tom *Pism wybranych* Karla Rahnera. Jest to tłumaczenie niektórych tekstów z *Schriften zur Theologie*. Książka jest godna uwagi i polecenia ponieważ, choć jest wyborem niewielkiej liczby tekstów wielkiego Fryburczyka, to jednak bardzo charakterystycznych dla Niego. W trzech blokach tematycznych zawarte są myśli K. Rahnera dotyczące tajemnicy człowieka, Boga w Trójcy i Chrystusa.

Pierwsza część *Pism wybranych* zawiera zagadnienia fundamentalne prezentujące posoborową wizję teologii K. Rahnera, gdzie zauważalny jest zwrot antropologiczny. Teologiczna myśl K. Rahnera zaczyna się właściwie od refleksji nad człowiekiem jako punktem wyjścia dla właściwego zrozumienia tajemnicy Boga. Sam człowiek odsłania najlepiej w sobie samym tajemnicę Boga i zaczyna rozumieć realność swojej relacji do Niego, jeśli uwzględni transcendentálny stan odniesienia do Stwórcy. Tajemnica bytu ludzkiego może być rozpatrywana tylko w kontekście rzeczywistości nadprzyrodzonej. Przy tym człowiek jest tajemnicą nie tylko w sensie swego istnienia, ale przede wszystkim dlatego, że Bóg wypowiada się w nim. Rahnerowskie pojęcie „nadprzyrodzonego egzystencjału” wyraża prawdę, że punkt wyjścia w rozu-

mieniu rzeczywistości leży w Bogu, ale człowiek może tę tajemnicę odkryć także dzięki samoudzielaniu się Boga w nim. W ten sposób człowiek jest „istotą transcencji”

Druga część *Pism wybranych* zawiera rahnerowską naukę o Bogu, a ściśle koncentruje się na zagadnieniach trynitarnych. K. Rahner mocno akcentował w swojej teologii prawdę, że Trójca ekonomiczna jest Trójcą immanentną w sobie i na odwrót. Ten rahnerowski aksjomat pokazuje, że Bóg w Trójcy w sobie samym jest tym samym Bogiem, jaki objawia się człowiekowi. Oznacza to, że Trójca udziela się w historii zbawienia taka, jak jest w sobie samej, i że jest Ona transcendentną przyczyną historii zbawienia. Poza tym w swojej trynitologii K. Rahner stawia jeszcze jedno ważne zagadnienie dotyczące odbiorcy samoudzielania się Boga w Trójcy, czyli człowieka. Adresatem samoobjawienia się Boga jako Trójcy jest człowiek. Fakt, w jaki sposób człowiek może pojąć Boga Trójjedynego, ma fundamentalne znaczenie dla niego samego i dla zrozumienia swojej własnej tajemnicy. K. Rahner twierdzi, że Bóg stwarza sobie człowieka jako adresata i partnera w perspektywie swojego trynitarnego samoudzielenia się. Po prostu fundamentalna struktura człowieka została tak stworzona i ukształtowana przez Boga, aby człowiek mógł właściwie odebrać „dar” samoudzielającego się mu Boga w Trójcy.

Ostatnia grupa tekstów w *Pismach wybranych* K. Rahnera dotyczy chrystologii. Teksty te ukazują charakterystyczną tezę chrystologii rahnerowskiej, w której wydarzenie Chrystusa widziane jest jako płaszczyzna osobowego spotkania człowieka z Bogiem. Właśnie Jezus Chrystus – według K. Rahnera – jest absolutnym spełnieniem się nadziei człowieka i najpełniejszą odpowiedzią na jego pytanie o sens. Tajemnica Jezusa Chrystusa polega na tym, że jest On i Bogiem i Człowiekiem, dlatego w Nim odśłania się najwyższy sens człowieczeństwa. Polega on na możliwości osobowej realizacji bytu ludzkiego w transcencji. Wcielenie odśłania więc najpełniejszy, absolutny sens człowieczeństwa, urealnia je i czyni niezwykle godnym i wzniosłym. Umożliwia przyjęcie przez człowieka daru samoudzielającego się Boga.

Inicjatywa wydania *Pism wybranych* K. Rahnera jest ze wszech miar godna pochwały, ponieważ przybliżyła myśl teologiczną wielkiego Teologa niemieckiego nie tylko polskim teologom, ale wszystkim chcącym głębiej wniknąć w tajemnicę Boga i człowieka.

Ks. Mirosław Kowalczyk
Instytut Teologii Dogmatycznej KUL